

Aandacht voor de relaties van patiënten verbetert de kwaliteit van zorg en ondersteuning. Het verlegt de focus van ziekte naar de mens en zijn omgeving. Dat is belangrijk om twee redenen:

1. Mensen staan bijna nooit alleen: ze delen lief en leed met elkaar. Het verkennen van probleemsituaties wordt een stuk gemakkelijker als je de kwaliteit van relaties meeneemt. Dat helpt om de situatie te begrijpen én om mogelijke oplossingen te vinden.
2. De professional zal steeds vaker niet alleen zelf verantwoordelijk zijn voor de oplossing van de vraag van de cliënt. Mede door de vergrijzing stijgt het aantal hulpvragen en ontstaat een groter beroep op professionele krachten. Dat betekent dat de professional zich vaker moet richten op het toerusten van de cliënt en zijn netwerk om met de eigen hulpvragen aan de slag te gaan.

(Zie voor meer informatie over dit onderwerp de handreiking van Movisie;
[“aan de slag met sociale netwerken”](#).)

Er bestaan heel veel instrumenten om het netwerk van de cliënt vast te leggen. De meest gebruikte en aanbevolen instrumenten zijn de Groslijst en Ecogram.

TIP: De wijkverpleging brengt het netwerk vaak ook in kaart, als zij al betrokken zijn is het aan te raden om bij hen het netwerk op te vragen, dat scheelt tijd!

Groslijst

Een groslijst biedt algemeen inzicht in het sociale netwerk van een cliënt in de vorm van een lijst van personen die de cliënt kent en/of belangrijk zijn. De nadruk ligt hierbij op het inventariseren. Hierdoor ontstaat een rijker en preciezer beeld van de huidige situatie. De groslijst is het meest eenvoudige en minst tijdsintensieve instrument om gegevens over een sociaal netwerk te verzamelen.

Een groslijst is een lijst namen die de cliënt spontaan noemt. Het lijstje maakt de professional samen met de cliënt (of zijn familie als de cliënt daar zelf niet toe in staat is). Daarbij is het volgende van belang:

- Professional maakt aantekeningen van allerlei opmerkingen die 'toevallig' gemaakt worden maar van belang zijn bij het werken aan een sociaal netwerk.
- De groslijst kan worden verrijkt met foto's en tekeningen.
- De lijst kan ten slotte worden aangevuld met namen die voor de cliënt belangrijke personen (persoonlijke begeleiders, coaches) aanleveren.

Ecogram

Met een ecogram brengen we de belangrijke sociale contacten van de cliënt in kaart. Het ecogram houdt rekening met verschillende leefgebieden. Het is als een röntgenfoto van het sociaal netwerk. Een ecogram is een schema van het sociaal netwerk van de cliënt. Bij een ecogram gaat het niet alleen om familie, maar ook om niet-familieleden waarmee de cliënt een belangrijke persoonlijke verbinding heeft zoals vrienden, kennissen, burens en/of collega's. In een ecogram kunnen ook meer 'zakelijke' contacten opgenomen zijn zoals artsen, verpleegkundigen, de fysiotherapeut, huishoudelijke of verzorgende medewerkers of de activiteitenbegeleidster. Een ecogram laat in één oogopslag de omvang van het netwerk en de praktische en emotioneel steun die door het netwerk gegeven wordt zien.

P = praktische steun
G = gezelschap
A = advies en uitwisselen informatie
E = emotionele steun

10 Tips voor het gesprek met het netwerk

1. Kijk verder dan wat de patiënt inbrengt
2. Kijk ook verder dan de familie en vrienden
3. Teken het netwerk op papier
4. Breng het netwerk regelmatig ter sprake
5. Maak het netwerk tastbaar en zichtbaar
6. Zorg dat de patiënt eigenaar blijft van netwerk: bijvoorbeeld op koelkast plakken
7. Gebruik ook je eigen netwerk als professional
8. Onderschrijf het belang van een ecogram en ga het gewoon doen.
9. Vergeet het digitale netwerk niet
10. Bespreek het jaarlijks als je de patiënt ziet, of laat de thuiszorg helpen met het bespreekbaar maken.

Registreren netwerk in HIS

Via Medicom staat het onder de ICPC code: A62 Administratieve verrichting.

De omschrijving is dan *Contactpersonen of Network*. De episode wordt een probleem, dan blijft hij bovenaan en bij prioriteit 1 of 2.

Het NR beleid of de RIZA regel dient volledig bovenaan te staan. Zijn deze aanwezig, dan geef je de contactpersonen prioriteit 2.

Alle contactpersonen kunnen hieronder worden gerapporteerd zodat in één oogopslag duidelijk is wie zijn betrokken.